

EXPUNERE DE MOTIVE

La fel ca în țările vecine, în anul 1989 majoritatea populației din România nu era mulțumită de regimul comunist. Politica economică și de dezvoltare a lui Ceaușescu (inclusiv proiecte de construcții grandomane și un regim de austeritate menit să permită României să-și plătească întreaga datorie externă) era considerată responsabilă pentru penuria extinsă din țară; în paralel cu creșterea dificultăților economice, poliția secretă, *Securitatea*, era omniprezentă, făcând din România un stat polițienesc.

Spre deosebire de conducătorii Pactului de la Varșovia, Ceaușescu nu a sprijinit interesele Uniunii Sovietice, ci a urmărit o politică externă proprie. În timpul când liderul sovietic Mihail Gorbaciov vorbea despre reformă, activitatea lui Ceaușescu semăna cu megalomania și culturile personalității ale liderilor comuniști est-asiatici precum nord-coreeanul Kim Ir-sen.

În martie 1989, o serie de activiști de frunte ai P.C.R. au protestat printr-o scrisoare împotriva politicii economice a lui Nicolae Ceaușescu („Scrisoarea celor șase”), dar la scurtă vreme, Nicolae Ceaușescu obține o victorie politică importantă: Republica Socialistă România reușește achitarea datoriei externe de circa 11 miliarde dolari, cu câteva luni înainte de termenul pe care chiar dictatorul român îl preconizase.

La 11 noiembrie 1989, înainte de congres, pe străzile Brezoianu și Kogălniceanu din București, studenți din Cluj-Napoca și București au demonstrat cu pancarte „*Vrem reforme!*” împotriva guvernului Ceaușescu. Studenții Mihnea Paraschivescu, Grațian Vulpe, economistul Dan Căprariu-Schlachter din Cluj-Napoca și alții au fost arestați și anchetați de lucrătorii Securității de la Penitenciarul Rahova pentru propagandă împotriva societății socialiste.^[1] O încercare timidă de a protesta împotriva regimului combinată cu bucuria calificării naționalei române de fotbal la un campionat mondial (victoria cu 3-1 în fața naționalei Danemarcei a făcut ca după 20 de ani România să participe din nou la un campionat mondial, cel din Italia) a fost dispersată de Securitate, care și-a infiltrat lucrătorii operativi printre studenți.

Căderea Zidului Berlinului și înlocuirea în noiembrie 1989 a liderului bulgar Todor Jivkov sunt semne ale unui climat revoluționar în Europa de Est. Între 20 și 24 noiembrie 1989 a avut loc Congresul al XIV-lea al PCR, care - contrar așteptărilor opiniei publice interne și internaționale - nu a adus nici o schimbare în politica partidului. Ceaușescu a fost reales în funcția de secretar general al P.C.R., partidul unic (comunist) din România. De asemenea, ceilalți membri ai Comitetului Politic Executiv (CPEx) al CC au fost confirmați în funcția lor. În discursul final rostit la Congres, Ceaușescu a amintit și de Pactul Molotov-Ribbentrop, cerând

anularea consecințelor acestuia (implicit, retrocedarea de către Uniunea Sovietică a Basarabiei și Bucovinei de Nord, anexate în virtutea acestui pact).

Revoluția română din 1989 a constat într-o serie de proteste, lupte de stradă și demonstrații în luna decembrie a anului 1989, care au dus la sfârșitul regimului comunist din România și la căderea lui Nicolae Ceaușescu. Demonstrațiile din ce în ce mai ample au culminat cu procesul controversat și execuția lui Ceaușescu și a soției sale Elena. Înainte de revoluția română, toate celelalte state est-europene trecuseră în mod pașnic la democrație; România a fost singura țară din blocul estic care a trecut printr-o revoluție violentă și în care conducătorii comuniști au fost executați.

Pe durata revoluției, potrivit datelor oficiale, numărul decedaților și mutilaților prin împușcare, înainte de 22 decembrie 1989, este de aproximativ 7 ori mai mic decât cel al victimelor înregistrate după această dată. Conform evidențelor din anul 2005, întocmite de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor (SSPR), instituție aflată în subordinea Guvernului României, numărul total al celor decedați prin împușcare pe durata revoluției a fost de 1142, al răniților de 3138, iar al celor reținuți se ridica la 760. Au fost înregistrați nu mai puțin de 748 de copii, urmași de eroi-martiri. Cifrele menționate fac referire doar la victimele care au fost declarate, înregistrate și verificate conform *Legii recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria revoluției române din decembrie 1989*.

Conform datelor din rechizitoriile întocmite de parchetele militare, în rândurile militarilor s-au înregistrat 260 de decedați și 545 de răniți, iar de la Direcția Securității Statului au murit în urma incidentelor din revoluție 65 de angajați și au fost declarați 73 de răniți.

Instituțiile militare implicate în evenimentele din decembrie 1989 au evitat să ofere mult timp date despre cadrele împușcate sau rănite. După data de 22 decembrie au fost reținuți, peste 1000 de civili și circa 1500 de militari, milițieni sau securiști motivându-se că aceștia ar fi desfășurat acțiuni împotriva revoluției. Numai de la Direcția a V-a (UM 0666), unitate din cadrul Departamentului Securității Statului, care avea ca principale misiuni paza și apărarea conducerii superioare de partid și de stat, dar și a unor obiective considerate de importanță națională, au fost reținute ca suspecte 341 de cadre. Toți reținuții suspecți de terorism au fost eliberați fără a li se aduce nicio acuzație.

Din aceste considerente propunem completare a Legii nr.341 din 12 iulie 2004 recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României.

INIȚIATOR:

Deputat Mircea Giurgiu – Grupul parlamentar al PDL

